

2369

פרוטוקול מס' 34 / ג

מישיבת ועדת הכספים, ביום ד', כג' בטבת
תשי"ח - 15.1.58 שעה 09.00

א. כהן	היו"ר י. גורי	בכחו:
נ. לויין	א. בהיר	
ז. סוזאבי	י. בדר	
י. ספיר	ס. רוזין	
ז. צור	א. הרצפלד	
	ט. חזני	

מוזמנים: מזכיר הכנסת כ. רוזני
טר קטרון
ש. בזק

סדר היום: סדרי הדיונים בתקציב לסנת הכספים 1958/59

- - -

היו"ר י. גורי:

העליתי הצעה שיחלקו את הדיון הכללי, לאחר הרצאת סר האוצר, לשלשה חלקים. אני סוכן גם לקבל דעתם של חברי שאתרו, שאין להפריד בין ויכוח על מערכת הכספים והדיון הטקטי-הכלכלי. אני סוכן איפוא להציע, במקום לחלק את הדיון הכללי לשלשה חלקים, לחלקו לסני: א) מערכת הכספים, הטקס והכלכלה; ב) הסירותים. יש מרחיקים לכת האומרים שאפילו חלוקה זו מיותרת, אלא שצריך להיות דיון כללי וטכילא הטיעות מחלקות את נואטיהן לפי קו זה.

הויכוח העיקרי הוא, מה דין הסדרים הטכסלתיים. אם טקייטיים את הסדר הקודם, של ויכוח על סדרים - קבוצות או כל סדר בנפרד - אם כי טוטב לחלס זאת לפי סדרים; או, להכניס בזה לינוי רדיקלי. ח"כ בדר העלה הצעה בכוון זה, והציע לאחד את סני המחזורים של הויכוח על הסדרים, לאסור: נסתיים הויכוח הכללי, טעבירים את התקציב לוועדה, הועדה טחזירה אותו לטליאה עם כל ההסתיגויות ואח"כ מתקייט ויכוח על הסדרים. הטרים פותחים וטסתפיים בויכוח, טבו טנכקים את ההסתיגויות. אח"כ הטר טטיב ומצביעים. אם דבר זה מתקבל נופלת טטילא הבעיה הטליטית, של חלוקת הזמן להסתיגויות לפי דקות.

אני כשלעצמי הייתי נוטה לנסות ללכת בדרך זו, בטני תיקונים: א) שאין פתיחות של טרים. הטרים טגיטיים את סקירותיהם בכתב, ולנגד עיני חברי-הכנסת יש שלסה דבריט: 1) הם טטעו את הרצאת סר האוצר (ויש גם חוברת בכתב); 2) ספר "דברי ההסבר"; 3) הסקירה של הטר על סדרו. אז יש טטה להתפרנט ואין צורך בפתיחה. הטר טטיב אחר כך לוויכוח בקריאה טניה ויו"ר ועדת הכספים פטור טטטובה.

ב) תיקון טני שאני מציע הוא, טמצביעים על עטרים וכטה טעיפיים, והם: טלטה טעיפיים בהכנסה (טט-הכנסה, טטי עקיפין), טצביעים על הסדרים הטטטלתיים ומצביעים על הטעיפיים הראטיים של תקציב הפיתוח. אם חבר ועדת הכספים טודיע בתוך הועדה טברצונו להודיע ליו"ר הכנסת טעל הסתיגות טטוייטת שלו יצביעו בנפרד ולא בהצבעה הכוללת על הסדר - הועדה טביאה לידיעת היו"ר טבטעיף זה יצביעו בנפרד; אבל לא לקיים אלף או כטה טאות הצבעות, אלא לקיים הצבעות לפי טלטים וכטה טעיפיים (אלא אם יש דריטה טיוחדת והנמקה טיוחדת) כדי לכנוע את ה,גיטנטטיקה" של טאות הצבעות. אני חוטב טבענין זה יכולה להיות גטיטות.

בטני תיקונים אלה נראית לי הצעה זו, ועל כל פנים כדאי לנסות. ננטה טנה אחת ונראה איך זה הולך. אחר כך נוכל לטוב ולדון בכך. כל טה טאטרת, אטרת, על דעת עצמי.

ז. סוזאייב:
 ברצוני לחלוק במקצת על תבניתו של ח"כ י. ספיר, וטה שאגיד - אגיד על דעת עצמי. לאחר להקטובתי לויכוח ולהצעת היו"ר טסום מה אני מגיע לידי טסקנה שהסיטה שהיתה נהוגה - אולי בתוספת כמה תיקונים - אולי אפשר לתפוס בה את הרע במיעוטו. אם בחלק את הויכוח לסלטה חלקים או לסנים, זו תהיה חלוקה סלאכותית במקצת.

היו"ר י. גורי:
 אני סוכן לאחדו. אני סוכן סיהיה ויכוח כולל.

ז. סוזאייב:
 הצעת ח"כ ספיר אינה נראית לי טכנה טעמים. נדמה לי שיותר טטעמים פנימיים קואליציוניים ענין זה לא יהיה טעמי, טסום סטר האוצר פעונין לסיים את הויכוח בתקציב ולא לטסכו. אינני יודע אם זה כל כך טוב בסביל האופוזיציה לפצל את הבידור וטסטרדי טטטלה יוכלו לחיות באופן זמני לא לפי תקציב מאוטר כולו. כולנו צריכים לחפש דרך אין להביא טרים לכנסת באמצע הטנה, כדי לאפטר דיון וציני על מדיניות טטרדיהם, אבל זוהי סאלה אחרת. על כן הייתי טעדיף את הסדר היטן.

אשר להסתייגויות, הצעת היו"ר לחלק את הזמן לפי כוח כל סיעה וסיעה כדי לטנוע סימוט לרעה ע"י סיטהו ופתיחת ביח"ר להסתייגויות, הייתי אוטר להיפך: לא רק לא להקטוב הנסקה על ההסתייגויות בזמן הכולל טסיעה זו או אחרת תקבלן; הייתי מרחיק לכת ואוטר סכל טי טרוטם לעצמו הסתייגות חייב לנטקה או לוותר עליה, אבל אינו יכול לצבור הסתייגויות ולחזור עוד פעם על נאום טנסא בוויכוח הכללי. גם אני טכור טריבוי נאוטי טרים בקריאה ראטונה טטכך את הדברים ואינו טוסיף לויכוח על התקציב, ועל כן אני טקבל הצעת היו"ר בנוגע לחוסר בכתב. הייתי מציע לדחות עד ליטיבה הבאה את הסיכום בטאלה זו כדי לתת לסיעות טהות לגבט עטדתן.

י. טרגטן:
 אם כי הויכוח הוא איסי בוודה, אעיר כמה הערות. יט חסיבות רבה סכל טר יטסור דו"ח על בעיות טטרדו, אך יט להוציא טקירות אלו טן הדיון הקצר הקסור בתקציב ולאפטר טפקידה לפקידה דיון, בקורת וחילופי-דברים בנוטאים אלה.

היו"ר י. גורי:
 לגבי פרובלטטיקה סל כל טטרד, הכל טטסייטיט טטמוטב הקיץ טפעם לפעם יכולים טרים להרצות.

י. טרגטן:
 התקופה הקצרה הזאת צריכה להיות טוקדטת לדיון בתקציב בלבד ובבעיות הכלכליות סל-הטדינה. לעופת זאת ועדת הכספים טצטרך, יחד עם הטר הנוגע בדבר, לדון על התקציב סל טטרדו בכל' הסעיפים. אני טטתמך על הנוהג הצרפתי, ומציע טבזמן הדיונים בטטרדים יוזמן חלק טחברי הועדה הקסורה באותו טטרד. זה יהיה הרבה יותר חי ולא כל כך אוטוטמטי.

אשר לדיון בחלק ההכנסה סל התקציב, נדמה לי טאין הגיון רב כטטצביעים ומסתייגים באומדן ההכנסות. וטוב אני טטתמך על הנהוג בצרפת, טסם בכלל אין טצביעים ואין סטתייגים באומדן ההכנסות, יען כי זהו אוטדן, ואין הגיון לעטות זאת.

א. כהן:
 זוהי צורה סל דיון על טס.

י. טרגטן:
 טטביב לתקציב יתקיים דיון על טטים וטיעוריהם. דיונים על טטים הם דיונים כטעט יוטיוטיים.

היו"ר י. גורי:
 ביחס לאוטדן, אין לזה טום טטטעות הגיונית. זה ריטואל חסר כל הגיון.

א. כהן:
 אשר לסיפורים ויעול העבודה סלנו בוודה ובטליאה, זאת כדאי ללסוד ולאט-לאט להכניס גם כאן סיפורים ויעולים נוטפים. קוטפלקס אחר סל בעיות, דחוף ואקוטי יותר, זו הטאלה אין לענות על הקטיים ועל הטככים טיס לנו כדי טנה בטנה עם הגטת התקציב.

על אילו בעיות הייתי רוצה לענות עכטיו?
 (א) קודם כל על בעית חוסר הזמן, החפזון והדחק טיטנו בזמן הדיון על התקציב; בעיית מתיחת היטיבות ליום ה' ויטיבות עד טעה 24.00; (ב) כיצד לטנוע ירידת הטתח בדיון על התקציב ולהעלות את האינטרט סל הציבור לטמוע ולהקטיב; (ג) כיצד לספר את הדיון טבחינתנו אנו.

ההצעה המרחיקה לכת היתה הצעת ח"כ ספיר, והיו הצעות רפורמיסטיות של ח"כ בדר, שהצטרף אליהן יו"ר הוועדה, בתיקונים מסויימים. יש לי כמה קושיות בנוגע להצעות שטעתי: מה ייעשה בזמן הביניים? מתקיים דיון כללי על התקציב, ישנה תחילת העבודה בוועדה; עד לחזרת התקציב עם ההסתייגויות שלו, ישנו פרק-זמן עם חלל ריק, ואני זוכר כמה שנים הביאו כל מיני "טאר ירקות" בפרק זמן זה. לדעתי, בהרכב המסתלתי שלנו - וגם בלי קשר אתו - אין אפשרות לפסוח לגמרי על מסרדים ולומר: טר האוצר אטר הכל, ביטא הכל ואין לסרים הזדככות להיכנס לנאוטיהם, ובעיקר אם אתה מדבר על סיעות שחלקות את הזמן בין כמה חברים בהתאם לנושאים שונים. אינך יכול לחלק באופן טוב את הדיון ולעשות אותו מעניין, אם אינך נותן אפשרות לגשת לבעיות הספציפיות בטחור נוסף.

מתוך רצון לענות על שתי בעיות אלו, הייתי מציע לקיים שלשה מעגלי-דיון: א) דיון כללי בעקבות הרצאת טר האוצר; ב) דיון על מסרדים, אבל לא לאחר סמיעת ההרצאות אלא לאחר קריאת הסקירה. זה בעיקר דיון על ההוצאות. זה יכול להיות גם דיון טדיני, אבל במסגרת דיון על מסרדים שונים, כשכל אחד בוחר לו את המסרד לפי רצונו.

היו"ר י. גורני: האם הדיון הוא בנפרד על כל מסרד, או שמתקיים דיון כולל על המסרדים?

א. כהן: דיון כולל על המסרדים, וכל אחד בוחר לו מסרד בהתאם לרצונו. מחזור שני זה אינו נפתח בסקירות הסרים אלא כבסיס לו מסמכות סקירות כתובות של הסרים; ג) הסתייגויות. בחלק זה באות תשובות אותם הסרים שטעוניהם לתת תשובה לטעמיגים ולבקורת הקודמת שהיתה על מסרדיהם. זה יחייב את הסרים שרוצים לענות, להיות נוכחים. אותם סרים שלגבי תקציב מסרדם תהיינה הסתייגויות רבות יהיו יותר מעוניינים לענות. זה יסולב באופן יותר אקונומי במסגרת הזמן, ונדכה לי שזה יהיה אז גם יותר מעניין.

אטר להצעות התיקונים הנוספים, של ח"כ קרצמן ואחרים - זה ענין נפרד שאינו עומד באופן אקוטי כרגע.

א. דיין: כולנו יודעים שענייני ההתייבבות החדלה הם כמצב של קפאון כמעט. כלומר, הסוכנות היהודית אינה עומדת בהתחייבויותיה המסוריות לקיים את ההתייבבות. מאז קום הפדינה הוקמו 400 וכמה עשרות ישובים, הוסקעו בהם 600 מיליון לירות וצריך עוד 450 מיליון ל"י, ולפי הקצב הנוכחי אולי יוכלו לגמור בסך עשרים שנה, אם לא יעלו התייבבות נוספת. פירוס, שזו קסטרופה. לפיכך הסדינה חייבת להיכנס לעובי הקורה בתקציבים יותר גדולים בענייני התייבבות חדשה מסעטתה זאת עד כה. נכון שהוסקעו סכומים גדולים, אבל הם לא הגיעו למתייבב היחיד, לפרה, לעוף ולעץ.

אני מציע, לרגל מצב זה, לפנות למסרד החקלאות שיציע לנו בתקציבו פעולות התייבבותיות מסולכות עם אלו של הסוכנות היהודית, ושאותן פעולות שהסוכנות אינה יכולה לעמוד בהן - מסרד החקלאות יקבל על עצמו. אני מציע להזמין לדיון זה את טר החקלאות.

לפני טדנים בתקציב טקייכת ועדת הכספים סיורים במקומות שונים. בהתייבבות החדשה עוד לא היינו. היות ואני מציע לקיים דיון כזה, אני מציע שיאורגנו שנים-שלושה סיורים בנגב, במרכז הארץ ובצפון, יחד עם טר החקלאות וסנהל מחלקת ההתייבבות, וזאת צריך לעשות עכשיו, לפני הדיון.

היו"ר י. גורני: הדבר הראשון מדברת עליו אינו מתקשר עם הנושא שאנו דנים בו. אנו עוסקים במסרדי הדיון בתקציב בכנסת ולא על תוכן התקציב. הנושא השני מתקשר עם סדרי עבודת הוועדה, וזה ענין אחר.

א. בהיר: לאחר שהצעת המרחיקה-לכת לא נתקבלה (איטור התקציב עם הנחתו על סולחן הכנסת), כדי לסנות את סדרי הדיון בתקציב אני סוכן גם לקבל את הנוהג האנגלי, אם כי אני יודע שסיום הנחת התקציב על סולחן הכנסת ועד ראשית אפריל עלולים לחול סינויים בתקציב, כפי שחזינו בשנה שעברה. אני טוען הרי, סמותר למסמלה להגיס תקציבים נוספים והיא יכולה לתקן - במידה שיט

לה או לחברי כנסת או לקואליציה האצות נוספות - גם בטקרה זה. אם הצעת אינה מתקבלת אני מתנגד לביטול פתיחת השדים בעל-פה. אני מוכן לקבל ביסוד את ההצעה, שועדת הכספים מביאה לכנסת פרקים-פרקים של התקציב|בכחזרה ומצביעה לא ביום אחד, בתנאי שעד 31 במרץ תוכל לסיים את הדיון כולו. אני בעד דיון כללי במספר שעות כפי שייקבע. אח"כ התקציב עובר לוועדה והיא מחזירה אותו לכנסת. כשהועדה עושה כן השר פותח את הדיון, והדיון מסתכם עם הצבעת סעיפי אותו מסרד.

מ. רוזסי:

אתה רוצה שהשר יפתח גם בקריאה ראשונה וגם בקריאה שניה?

א. בהיר:

כשהועדה מחזירה את התקציב לכנסת השר פותח בסקירתו על המסרד. יו"ר הועדה מודיע על התקציב שהוחזר ע"י הועדה. בכנסים לדיון על ההסתיגויות ואם חברי הכנסת ירצו, במסגרת הזמן העומד לרשותם, לעסוק בבעיות כלליות, יוכלו לעשות כן. השר ויו"ר הועדה יכולים להשיב, וזכות תשובה לשר לפני ההצבעה בתום הדיון.

היו"ר י. גורלי:

כלומר אתה מקבל את הצעת ח"כ בדר ביסודה, אלא בשינוי אחד: אתה מוסיף את פתיחת השר.

א. בהיר:

דבר זה מחייב עבודה מדוקדקת של ועדת הכספים כי היא צריכה לסיים את הדיון ותוך החדשים להביא את כל החומר למליאה. אני סבור שכל ענין האיזון, ע"י השוואה של האומדן וההוצאה אין לו ערך.

א. הרצפלד:

אגיד עכשיו מההורי לבי בנוגע לדיונים על התקציב בטשך תשע שנים. לא פעם אני רואה עצמי כגולם בכל הדיונים על התקציב ליד שולחן זה, ביחוד כשיש החלטה שהקואליציה אינה מדברת. בכדי לגרום את כל הדייסה הזאת, אתה יושב וסוגר את פיו. טאידך, אין כמוני בהגע זה לוטר לכם, שאני כחבר הועדה הזאת וכחבר הקואליציה טן היום הראשון, יש לי שני עקרונות בדיון על תקציבים (אלה: א) לתת אפשרות ביטוי מכטיסאלית לאופוזיציה; ב) מאד הייתי רוצה שיתנו לשולחן הזה אחוז קטן לשנות מהתקציב שמביאה הממשלה; שיתנו לנו שוליים מסויימים ולא יעמידו אותי בכזב שאני צריך להצביע בדיוק על הסכום, עם כל הפסיקים. בטשך עשר שנים יושב אני כגולם בקשר עם התקציב ומצב זה אינו יכול להימשך.

זה קשור עם קואליציה ואופוזיציה. לעתים קרובות יש מצד האופוזיציה משהו שאני יכול ורוצה להסכים לו. אני רוצה לתת גם לו את הסטיספקציה הזאת, היכן שהיא לא מהפכנית, מסום שהתקציב אינו שלי - התקציב הוא כללי, של המדינה, והם נושאים בעול כמוני. תהיה להם הסטיספקציה שהשיבו משהו.

איןני מצטרף לדעת ח"כ בהיר בענין פתיחת השרים כעל במת הכנסת. בכנסת יכול להיות לשרים רק תפקיד אחד - בתשובה ולא בפתיחה. שר האוצר פותח בשם כולם ומטביר זאת בשם כולם. עוד כניסה לענין לא צריכה להיות.

י. בדר:

מבחינה תחוקתית זה בודאי נכון.

א. הרצפלד:

לכן, אם אנו חפצים משהו לשנות פה - נשנה את זאת. איןני רוצה לערבב פה בפדטה; יש תקציב ויש פעולות. בזמן שמדברים על תקציב - אזי תקציב, מסום שזו אופרה אחרת, זו גיטה אחרת, זו כניסה אחרת ואין לזה כל קשרייסיר, אם כי בין כל דבר ודבר אפשר למצוא קשר כלשהו. יש איפוא פותח, ויש ויכוח כללי. הויכוח הכללי, במידה שהסתיים והענין עובר לוועדה - כאן המקום להופעת השרים, לפני הועדה. אז אני מוציא אפשרות של כפילות וערבוב תחומים של ויכוחים.

לגבי החלק הראשון - יהיה היו"ר שליח באמן ודובר שלנו, כדי שיטאירו גם לנו שטח פחיה, ויהא הטטח קטן ביותר, לגבי הענין השני, אין פתיחה של שרים בכנסת על פעולותיהם. זה ייקבע תוך הסנה ויכולים להתקיים ויכוחים על כן תוך כדי שנת הכספים. אם גמר הויכוחים, במידה שגילו דברים שאינם כהלכה - המקום לתשובת השרים הוא בגטר הויכוחים ולא בכניסה אליהם. אין לי ספק שלא יכול לחול אינוי בכך,

שב-31 בטרף סטטימית הפרטה, של ההוצאה ושל ההכנסה.

אטר להסתייגויות, אין דבר טרגיז ומשפיל יותר
 כמו הסתייגויות למאות. וכאן, היות ואמרת שמה ביחס לאופוזיציה ברובונה,
 ומכסיכום ליברליזם, הרי בנוגע להסתייגויות פונה אני אליה ואומר:
 לציולינג, אף אחד סכס לא יגיע. אין לך דבר קשה כזה, ופה מוכרח לחול
 איזה שינוי. הסיטה הזאת, שאתה צובר מאות הסתייגויות - אתה חייב שעשית
 בזה טובה לספלגתך? אני טודיע לך שלא כן. זה גם לא לכבוד, ואין לזה
 טעם בסוף, ואתה בעצמך אומר שתוותר. אני מבקש איפוא, לוותר למפרע.
 אתה יודע בעצמך מה חשוב ומה טעפיע ומסכנע יותר. לא איכפת לי טלפני
 השולחן הזה תהיינה טלע מאות הסתייגויות, אבל כשאתה יוצא למליאה -
 אתה מסכס לעצמך את העיקר ואומר את הדברים הללו בלבד. אני אומר: לא
 רק קיטוף בזמן, אלא גם כיבוד כבוד האדם.

(המטך הישיבה רשמה סי.)

ועדת הכספים - 15.1.1958

לפני כן רשט אפ

ס.י.

א. הרצפולד :

עלינו לכבד את עצמנו. אני מציע שגם פה יחול תיקון, והאופוזיציה צריכה לעשות זאת, כי בנדרון זה אין הקואליציה יכולה לעשות דבר. האופוזיציה צריכה להגיד שהקו בו נקטה עד היום איננו נכון, יש לשנותו ולהקטין את מספר הסתייגויות.

חבר הכנסת טפיר הסר דבר חשוב. הייתי מציע גם כן איזה תיקון, והוא: לאשר באמת את תקציב ההוצאה וההכנסה, מולט אנחנו יכולים להגיד טעל בטת הכנסת מתוך שלושה חודשים ניתנת לחברי ועדת הכספים אפשרות להכניס שינויים. למעשה יש אפשרות כזאת, על-ידי ההעברות מטעיף לטעיף. נבנה לכנסת ובגיד: קבענו את התקציב, אבל עוד אין זה טוב, יכול להיות שעוד נרצה לשנות משהי. תינתן אפ רות תוך שלושה חודשים להכניס שינויים בתקציב ההוצאה. בתקציב ההכנסה אין מה לשנות, כי הדברים לא ידועים.

בנוגע להכנסה, יש דברים שגורמים שאיננו יכול להבין אותם. כאשר בא חבר כנסת טטויים ומציע להוריד לירה או להוסיף לירה, הרי זה טצחיק. אנחנו מוכרחים לטטוף על הטכניקה. הטכניקה גורמת שממכס, לטשל, נקבל סכום כזה וכזה. בא חבר כנסת ואומר: לא, הסכום צריך להיות יותר גדול או יותר קטן. כיצד אפשר לקבוע זאת? הרי אלה ויכוחי טרק. על טדיניות הטכס בדבר בוועדה. אם יאמרו שיש להוריד את מס ההכנסה או להעלותו - אני מבין זאת, אף-על-פי שמוכרח להיות איזון.

טזכיר הכנסת ס. רוזטי :

יש לי הרשט שאנחנו מתקרבים לאיזון פשרה בין הרצוי לבין המצוי.

אשר לשאלתו הראשונה של חבר הכנסת הרצפולד, הענין הזה שייך לוועדת הכספים ולא לכנסת. אני מסכים אתו, שלו שר האוצר היה מקבל את זה, מפילו להכניס דברים בתקציב שהוא יודע מראש איש שט סקום לתיקון בתוך הוועדה, בתנאי אחד: אם מה שחבר הכנסת הרצפולד אומר ייעשה בשיתוף פעולה וגישה רצינית לענין, שאחר-כך לא ינצלו את זה כאילו זה היה נצחון נגד השלטון.

ברצוני לוטר שטרם הגענו להבנת ענין התקציב בכנסת עד כדי כך שאנחנו יכולים לקבל את הצעתו של חבר הכנסת טפיר, אם כי אני הייתי תוסך בה אילו היה הדבר אפשרי. כי בעצם הצעתו של חבר הכנסת טפיר הולכת בכיוון של דיונים ברוב הפרלמנטים בעולם. מולט רוב הפרלמנטים בעולמסקבלים הנחה, שאנחנו עוד איננו יכולים לקבל אותה מצלנו, והיא שהפרלמנט איננו מטבה את התקציב.

לחבר הכנסת בדר: ברוב הפרלמנטים בעולם, במיוחד בפרלמנט הבריטי, יש לאופוזיציה פחות זכויות מאשר יש מצלנו. אין להם מפילו האפשרות לחשוב שהם יכולים לשנות את התקציב, לא רק להגיש הסתייגויות כדי לשנות. אנחנו עוד איננו מוכנים לזה, ולכן איננו יכולים לקבל את הצעותיו של חבר הכנסת טפיר.

הצעתי פעם לשר האוצר לעשות כך. הצעתי התנגדות לדבר הזה, ואני מבין זאת. כי אם לא נאשר את התקציב עד 31.3, יכול להיות שבמסך הזמן יהיה איזה טאבר, ואז יהיה קוטי למטרד טטויים לפעול. הצעתי שב-1.4 הטטשלה תקבל רשות להוציא כספים לזמן טטויים, לפי האוטדן החדש, כי אין אפשרות לנהוג בטיטה אחרת מלא לפי האוטדן החדש של השנה הבאה. ובינתיים דנים על כל מטרד ומטרד לחוד, וברגע שדנים על מטרד טטויים, אותו מטרד טטוחרר להוצאת האוטדן לכל השנה. למטשלה יש אפשרות להגיד: היות ומנחנו חוששים שבמטרד זה וזה ניתקל בחילוקי דעות בקואליציה, ולכן הטטשלה בוחרת לה לדון במטרד הזה בחודש הראשון כדי לאשר את תקציבו. הבחירה הזו נתונה למטשלה, להחליט על איזה מטרד לדון קודם. גם על כך אטר שר האוצר טזה בלתי אפשרי, עוד לא הגיע הזמן לכך, מולט אני בטוח שבמסך הזמן נצטרך לנקוט בטיטה הזו, כי שהוויכוח על התקציב יהיה טטטי.

אם אין זה ניתן, אנחנו טוכרחים ללכת לגיון פשרה ולמצוא דרך לקיים דיון על התקציב במסגרת האפשרויות שיש לנו עתה. הבעיה שלנו אינה בעיה של זמן. לא קרה עד עכשיו שלא גטרנו את הדיון בתקציב עד ה-31.3. הבעיה אינה של מספר ההסתייגויות, אלא שיש לדאוג לכך שצורת הדיון בתקציב לא תהיה מגוחכת בעיני העם.

אני מסכים עם חבר הכנסת הרצפלד שבזמן שדברים על התקציב של משרד החוץ למשל, אין זה המקום לתת סקירה על הסדיניות של שרת החוץ בענין הסריקה, נאטו וכו'. אלא מה? אם בתוך הדיון משהו יגיד שהוצאות הסוגזמות של משרד החוץ נגרות משום שבמקום לפנות למזרח עונים למערב ופוחחים יותר מדי שגרירות - על כך טוכרח שרת החוץ לענות.

ובעיה שניה שאנחנו טוכרחים לטבוע אותה בדיון על התקציב היא: לוקחים אדם כמו חבר הכנסת גורי, שיש לו שטח פעולה מסויים, והופכים אותו לטנהל כל משרדי הממשלה. האם זהו תפקידו של יו"ר ועדת הכספים לענות לחברת הכנסת וילנסקה מדוע יש חשיבות למועצת המירופה? זהו תפקידו של השך הנוגע בדבר. הוא צריך לוטר למה ועדת הכספים אישרה או לא אישרה תקציב מסויים.

ובכן אני חושב שאין מקום לדון פעמיים על הסדיניות של המשרדים הרבנים. משום כך נראית לי הצעתו של חבר הכנסת גדר, שבויכוח בקריאה הראשונה על התקציב מדבר רק איש אחד, שר האוצר, הוא בא להסביר לכנסת למה הוא קיבל את הפניות של השרים השונים ולמה הוא סידר את התקציב כך ולא אחרת, יש אחר כך ויכוח כללי, אבל לא על משרדים. אולם אם משהו יבחר לעמוד בקריאה השניה על דבר מסויים שנוגע למשרד ממשלתי מסויים, והשר המטובה על אותו משרד חושב שלפני תשובתו של שר האוצר הוא רוצה להוסיף משהו - הוא יוכל לעשות זאת. אחר כך גוטרים את הקריאה הראשונה ומגיעים לקריאה השניה.

אנחנו רוצים להפוך את הקריאה השניה לנויכוח מסש, ופה יש דבר אחד שטוכרחים להבין. משהו טכניס הסתייגות, לא משום שהוא באמת רוצה לשנות, אלא משום שהוא רוצה לדבר על הסדיניות של המשרד. אז פוחחים בכל משרד ומשרד בקריאה השניה. ברצוני לוטר שגנו פה אין מקום להוצאות פתיחה של השרים. אבל הייתי משביר את הנקודה הזו פתוחה, ואם שר מסויים רוצה להקדים כמה דברים, הוא יוכל לעשות זאת. אבל רוב השרים לא ירצו לעשות זאת בקריאה השניה.

חבר הכנסת הרצפלד, מספר ההסתייגויות איננו חשוב. אם אנחנו הולכים לפי השיטה הקיימת שמחלקים את הזמן ונותנים לכל הסתייגות זמן טוקצב, הוא יכול לדבר על מה שהוא רוצה, על ההסתייגות שטענינת אותו ביותר. ופה יש מקום, בתוך כל טעיף, במקום המטובה של יו"ר הוועדה, לשמוע את תשובת השר. במקרה זה יש גם אפשרות לעמוד על טבנה המשרד שלו, גם על הביקורת שבטענה בוויכוח על משרדו. יו"ר הוועדה יכול אחר כך לקום ולהגיד: שטעתם את תשובת השר, הוועדה שטעה את אותם הניסוקים, וחשבה שיש צורך להטיל את ההסתייגות הזו. הצעה זו נראית לי, כדאי לנסות ללכת בדרך זו ולראות מה תהיה התוצאה.

היו"ר י. גורי:
אני שומף לכל הצעה שעשויה לצמצם את הוועדותיו של יו"ר הוועדה בהבאת התקציב לקריאה השניה. אם הופעתי עד עכשיו יותר מדי על הבטת, הרי זה משום שהדבר היה הכרחי. זה היה לסודת-רוחי, ואני הרמשון שאשטח לכל אמצום.

לגוף הענין - בדמה לי שאנחנו טתקרבים לאיזה סיכום שיקדם אותנו והוא יכול להיות טוסכם על דעת כולנו. קודם כל אנחנו יכולים להסכים שהדיון יהיה כולל ומקיף. כל טיעה צריכה לכלכל את ענייניה בתבונה, ולא שכל אחד יהזור על דברי קודמיו, שכל אחד יתחום לו איזה תחום, כמידה שזה אפשרי. בגנודה זו כולנו טמוחדים.

דבר שני: חבר הכנסת בהיר טקבל ביסודה את הצעת חבר הכנסת גדר, שאני תוסך בה, אבל יש לו רק תיקון אחד: שתהיה גם פתיחה של השר. כגון אני רוצה לבקש את חבר הכנסת בהיר: אם יש צורך לדון על סדיניות משרד החינוך, הסעד, האגריות, העבודה וכו', אין אפשרות לדחוס את זה למסגרת צרה. להיפך, זה גורע טערך הדיון בתקציב. הדיון הזה צריך להיות טוקדש לתקציב ולפתיחו, מה שאין כן סדיניות. אם שר החינוך טגיש טקירה, אז יש לבגר עינינו החוברת של שר האוצר, שטי שרוצה, יכול ללמוד טטנו הרבה.

אחר כך יש הסקירה של השר. גם השרים רוצים להשתתף בוויכוח, יש להם כספים חומר כדי להשתתף בו. אם ליו"ר הוועדה יש מה להוסיף, הוא יכול להוסיף. ייתכן פרט שנדון בוועדת הכספים. הולט, השר חייב להיות נוכח באולם הכנסת כאשר דנים על משרדו. בטוף הוויכוח הוא יכול להגיד: אין לי מה להוסיף, הולט בזמן שדנים על תקציב משרדו, הוא לפחות צריך להיות נוכח.

לגבי הסתייגויות - יכולות להיות מרות

הסתייגויות, הולט אין טעם שהכנסת תצביע על כולן, אלא אם כן מוסר חבר ועדה שהוא מבקש שבפרט סטויים של משרד סטויים תהיה הצבעה נפרדת. רדאי יש לו נימוק לכך, אז אני מודיע ליו"ר הכנסת שבטעמי מלה ומלה הוא צריך להצביע בנפרד. אני חושב יבקו זה מנחנו יכולים להתמודד.

חוץ מזה ברצוני לומר שצריך לקבוע סדר, שבכל ימות השנה, לפי עונות התעסוקה של הכנסת, אחת לשנה יעלה שר על הבמה ויסקור את פעולות משרדו.

כתבתי מכתב לראש הממשלה, והטברתי לו את כל הדברים. זה הואיל. אני מוסר שצריך לומר בפירוש לשר שבזמן שדנים על משרדו הוא חייב להיות נוכח, בדיוק כמו שעושים זאת במסילתה או בהצעה לשר היום.

א. כהן:

יו"ר הוועדה ריכז את כל ההצעות והתעלה מההצעה שלי, ובצדק, אין הוא טכני. אני רוצה להציע פשרה להצעתו. אני רואה צורך בדיוק על משרדים, שזהו לדעתי דבר שונה לגמרי מדיון על התקציב ועל כל העניינים הכספיים. הולט אין זה ענין שאפשר לדון בו בחודש יוני או אוגוסט, כי זה קשור עם הוצאות כספיות.

אם הצעתך מתקבלת כמו שהיא, אז יש מה מפליה לטובת חלק מחברי הכנסת, בעלי הסתייגויות, שלהם ניתנת הזדמנות לבקר משרדים באופן מפורט.

היו"ר י. גורי:

הזמן שנועדת הכנסת תקבע יתחלק בין הסתייגות, לא רק בין סיעות האופוזיציה.

ש. דיין:

לא לחיבת הכנסתי את הצעתי, ואני מבקש להעביר מכתב לשר האוצר ושר החקלאות שאני הבעתי דעה כזו, שהם יענו על כך, שזה יבוא לדיון בוועדה.

היו"ר י. גורי:

אם אני כותב מכתב, פירוש הדבר כאילו סיכמנו משהו. אני יכול להעביר לידיעתם קטע מהפרוטוקול של ועדת הכספים.

ש. דיין:

ברצוני לשאול שאלה שסייכת לשלטונות מס הכנסה. שטעתי שאנשים עוקרים עצים על-יד גתיהם ועוד שאלטונות מס ההכנסה מעלים את החילוסים. מבקש לברר זאת.

היו"ר י. גורי:

מברר.

למני שבסיים, מבקש את מזכיר הוועדה לקרוא לפנינו את הסיכומים של ועדת המינה בראשותו של חבר הכנסת בהיר על חוק מס קניה.

ש. בזק:

(קורא את הסיכומים).

בקטר לטפריים, החליטה ועדת המינה לה להטיל מס קניה על ספרי תכונות ותוצרת הארץ. אשר להחלטת מס על ספרים ותוצרת חוץ - בא-כוח האוצר אשר שלעת עתה אין טפילים, אבל אם ימצאו לבחון להטיל - יביאו זאת לוועדת הכספים.

חבר הכנסת טרזייב הציע למסור עולם טוטלום מס קניה. סוכם שיו"ר הוועדה יודיע טעל בעת הכנסת בעת הבאת החוק לקריאה שניה וסליטית כי הענין הועלה בוועדה ובא-כוח האוצר הודיע שהענין נדון במשרד האוצר, וקיימת נטיה לתת הנחה בתשלום הטט לעולים הטביאים חפצים מסוייטים שהובאו לשימוש ייזי. סוכם שאלטונות מס קניה ימציאו לוועדה את החומר שהם שולחים לטוטדות מסוייטים בקיר לזה.

היו"ר י. גורי:

כחשר עניתי. התמודד לחבר הכנסת בדר טעל בנת
הכנסת על החוק, בדתה לי שקצת הקדחתי את
התבטיל. בדקתי את עצמי וחר כך, בדתה לי שהייתי יותר מדי חריף, אך כי
אני בטוח שלא פגעתי בכבודו של חבר הכנסת בדר, הולם יכולתי להיות יותר
סתון, ביחוד שהכונה כשלעצמה, למנוע שיטור יותר מדי רחב בזכויות
הממשלה בענין זה - היא חיובית, אני רק מתנגד לצורה הזו. אני מביע את
צערי על כך.

הישיבה בעולה.

הישיבה נסתיימה בשעה 11.00.